

בית הכנסת "אהבת התורה - איש מצליח"
רחוב הרב עוזיאל 43 ב"ב.

בית נאמן

יום ראשון ז' בתשרי התשע"ג

נושאי השיעור:

שיעורו של מרן ראש הישיבה
רבנו מאיר מאזוז צוק"ל

ניתן לשמוע
את שיעורו של
מרן צוק"ל
בערוץ קול ברמה.
או ב'קו בית נאמן':
079-9270505

הלכות ושיחה מרוממת לקראת

יום הכיפורים

נושאי: א. "יום אדיר בימי שנה". ב. אשרי מי שידע לנצל כל דקה! ג. סעודה מפסקת. ד. אכילת דגים בערב יום הכיפורים. ה. "עד שירצה את חבריו". ו. ישיבת רב בבבל. ז. "לתת לאיש כדרכו על פי מדותיו". ח. "ומבשרך לא תתעלם" - מהילדים שלך אל תתעלם. ט. אילו אדם היה יודע שכל מעשה טוב אפילו הכי קטן נרשם... י. לעולם אין אדם נעשה עני מן הצדקה. יא. הפטרת יונה. יב. כשאתה לומד תורה, תלמד אותה בשמחה. יג. השגוען והעכביש והיתוש. יד. תפלה מקירות הלב.

נחרב הבית, אבל יום כיפור נהיה עוד יותר אדיר

א. ¹ עכשיו יש לנו יום כיפור. אתם יודעים איך הוא מכונה בתפלה במוסף? כינוי מיוחד - "יום אדיר בימי שנה". פעם בבית המקדש כל העבודה מוטלת על הכהן גדול, מקסימים יבואו כמה אנשים - נגיד אלף איש או אלפים איש - להר הבית להסתכל בעבודה של הכהן וזהו. ובמוצאי כיפור כולם הולכים אחריו (יומא דף ע"א ע"ב). כמה זה כולם? עשרת אלפים, עשרים אלף, והם רק מירושלים. לא יתכן שכל ארץ ישראל יבואו אחריו... אומרים לו: שלום, חזק וברוך שיצא בשלום מן הקודש, ולמחרת עושה שמחה. חשבו הגוים כשיחריבו לנו בית המקדש, היום הזה [יום כיפור] נגמר, אין שום דבר. "אין בדים ואין בלולה, ואין חטאת ואין גורלות, ואין שעיר המשתלח...", רשימה ארוכה שאומרים (בסוף סדר העבודה ביום כיפור). **אבל מהשמים עשו אחרת, להיפך! עד עכשיו היה כיפור שייך לכהן גדול ולסביבה שלו בלבד ואחיו הכהנים, ועם ישראל יושבים, כל אחד יושב בבית שלו. לפעמים עובר על ידם שעיר המשתלח ונותנים לו מכות... מי בכם למד מסכת יומא בעל פה ונבחן עליה? יש איזה חרוז בארמית שהיו אומרים לו. היו מתלשין בשער של השעיר ואומרים לו: טול וצא. מה "טול וצא"? קח את העוונות שלנו ולך לעזאזל... ויש שם חרוז בארמית: "מה שהי צפירא דין, וחובי דרא סגיאי". מי יכול לתרגם את המלים האלה? מאז שקראתי את זה פעם, סגרתי על זה במגעול שלא נשכח את זה... "כמה שווה השעיר הזה, והעוונות של הדור הם הרבה?". אִיָּה, לך לעזאזל... זה מה שעושים. היו צמים, מה שכתוב בהלכה עושים, אבל תפלה, הכהן גדול התפלל, אולי כל אחד התפלל כמה מלים, וזהו זה.**

אשרי מי שידע לנצל כל דקה!

ב. נחרב הבית, אין יום שהוא כל כך מלא תוכן כמו יום כיפור. אשרי מי שידע לנצל כל דקה! לא הכוונה שלא יישן, שיישן. לא הכוונה שיצום יומים, אסור לצום יומים! לא הכוונה שיקח דברים מלוחים בערב כיפור, ואחר כך יאמר: "אני צמא, עומד למות"... לא, להיפך! **מצוה לאכול בערב כיפור, ומצוה לאכול כפול**, ככה אומר בן איש חי (ש"א פרשת וילך הלכה א'). בתוסס היו אומרים "מצוה לאכול שבעה פטורה". מישוה בכם מבין ערבית? קצת אידיש לא מזיקה לכם... אני לומד אידיש, אז תלמדו ערבית... מה זה "פטור" [בערבית]? זו ארוחה, שבע ארוחות. אבל אחרי שבע ארוחות אדם מתפוצץ מהאוכל... כתוב בבן איש חי לאכול כפול, אז אוכלים שלש ארוחות כפול שתיים, ועוד אחד עם הכולל... אבל לא צריך לאכול הרבה, זה לא בריא, זה מפריע אחר כך. אל תאכלו הרבה, אפשר לאכול בשבע פעמים, אבל כל פעם קצת. **מה שחשוב ביותר הוא שתייה.**

1. שיחה זו נמסרה ע"י מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ ביום ראשון ז' בתשרי התשע"ג בהיכל ישיבתנו הקדושה "כסא רחמים" - ישיבה קטנה. תודתנו נתונה לקו 'בית נאמן' על עזרתם בעניין ושכמ"ה. המערכת.

לשתות כמו שצריך, לשתות בתי"ו לא בטי"ת... צריכים לשתות. ובסעודה מפסקת אל תאכלו דברים מלוחים.

דגים בערב יום הכיפורים

ג. בבוקר אפשר לאכול דגים. אי אפשר לבשל לכם [לבחורי הישיבה] דגים, אני לא חושב שמבשלים לכם דגים. מי שרוצה לקיים דברי הבן איש חי שאמר (שם) לאכול דגים בסעודת הבוקר, יקח קופסת טונה ויחלק אותה, כל אחד יאכל קצת רק למען כבודו של הבן איש חי, ולמען כבוד המדרש (פסיקתא רבתי פרק כ"ג, הובא בטור סי' תר"ד) שמספר שפעם אחת חייט קנה דג באלף זוז, ושר העיר אמר לו: אתה לא מתבייש? יש לך המון כסף, למה אתה לא משלם מס הכנסה?! אמר לו: אין לי כסף, זה מה שאני מרויח שלשה חדשים. אמר לו: למה עשית את זה? אמר לו: יש לנו יום אחד בשנה שזו מצוה לאכול, אנחנו אוכלים והקב"ה מכפר על עוונותינו. הייתי קונה אותו אפילו ביותר מזה! אמר לו השר: טוב, לך הביתה. הלך הביתה, ואתם יודעים מה קיבל בדג הזה? קיבל יהלום. אם אנחנו היום היינו מוצאים יהלום בקופסת טונה היינו עשירים... אבל אין יהלום, היהלום הוא למעלה בשמים. והרב בן איש חי (שם) נותן טעם שהיום הזה מתאים לאכול בו דגים. ויש נוהגים (ככה קראתי בספר) לאכול 'סרדינים' להסיר את הדיגים, סר-דיגים, אין דיגים.

אפילו יעשה עשרה ימים כיפור, לא י-כ-ו-פ-ר

ד. מה שחשוב ביותר, אדם שחטא לחבירו ופגע בו, בפרט יש כאלה שבעוונות גונבים, כל מי שיועד שיש בידו עוון כזה, ידע לו שהעוון הזה לא יכופר! אפילו יעשה עשרה ימים כיפור, לא י-כ-ו-פ-ר. בין אדם לחבירו, אין יום הכיפורים מכפר. ולא רק עד שיחזיר לו, עד שירצה את חבריו! אם קשה לו לרצות, ישלח לו ידיד שיאמר לו: זה הכסף שלך, מי שלקח מתבייש לבוא אליך, תמחול לו וזה עוזר. אדם שחטא לו, לא חייב ללכת בעצמו, כי היו מקרים כאלה שלא יצא טוב מזה. יש גמרא ביומא (דף פ"ז ע"א) שלא יצא טוב מזה.

מעשה רב

ה. והיה שם מקרה יותר מעניין. אתם מכירים את רב²? למה הוא נקרא רב? הוא בא לבבל ויסד ישיבה גדולה. אתם יודעים כמה זמן היתה הישיבה שלו?

2. כאן פנה מרן זצ"ל לבחורים ושאל אותם: מה שם הפרטי שלו? ענו הבחורים: רבי אבא. אמר להם מרן זצ"ל: מי אמר לכם את זה? בגמרא זה לא כתוב, רש"י (בחולין המוזכר בסמוך) פירש אחרת. אמרו הבחורים: רבי צמח אמר לנו... אמר להם מרן זצ"ל: הוא אמר לכם, אבל מניין לו? זה תוספות חולין (דף ל"ח ע"א) בשם ספר הערוך. הגאונים יש להם קבלה שהשם פרטי של רב היה אבא, אבל יש "אבא" שהוא לשון כבוד.

הדלקת נרות	מוצ"ש	ר"ת
י-ם:	17:55	19:05
ת"א:	18:12	19:07
חיפה:	18:01	19:06
ב"ש:	18:12	19:07

שליש שעה. שליש שעה כפול חמש מאות וארבע, עולה שבוע ימים. (תיקח את המספר הזה 168 כפול 3 זה 504). ככה אומרים תוספות בסוטה.

”ומבשרך לא תתעלם” – מהילדים שלך אל תתעלם

ז. אדם שעושה דברים טובים – הוא מקבל. אדם שמוותר – הוא מקבל. אדם שקיבל מתנה מהוריו או מקרוביו, איזו במבה או איזה ופלה, ויש לו חבר עניי מרוד, והוא אוכל, והעניינים של חבריו יוצאות מחוריה... לא יעשה ככה, אלא יתן לו. “הלא פרוס לרעב לחמך, ועניינים מרודים תביא בית, כי תראה ערום וכסיתו, ומבשרך לא תתעלם” (ישעיה נ"ח, ז). מה זה “ומבשרך לא תתעלם”? יש כאלה שעוזרים לאנשים אחרים כדי שיפורסם שם, “תראה איזה בן אדם טוב”... אבל הבית שלו “אש מוקדה”. “ומבשרך לא תתעלם” – **מהילדים שלך, מהקרובים שלך, אל תתעלם מהם.** אתה עושה למען הכסף, למען הפרסומת, למען שיספרו עליך ברחובות, ואתה בבית לא שווה כלום! צריך להיות בן אדם! **בכיפור, אדם מתנער מכל העוונות שלו, אם רק ידע איך לחזור בתשובה.** מה זה לחזור בתשובה? יעשה לו רשימה של כל הדברים שאפשר לקבל בהם קבלות. אבל לא יקבל עשרים קבלות ואחר כך לא יעשה בהם שום דבר... יחזיק מעמד בקושי שבוע ימים. אלא יעשה רשימה של קבלות, אחר כך יבחר מהם את אלה שהכי מוכרחים והכי קלים, ואחר כך ישתדל לקיים אותם לאט לאט. **אם חוזרים בבת אחת אי אפשר, אלא יחזור לאט לאט.** “שובו אלי ואשובה אליכם” (מלאכי ג', ז).

אילו היו יודעים שכל מעשה נרשם

ח. משל למה הדבר דומה? מישהו בכס ראה את הצל של השמש אחר הצהריים איך הוא נע? כאשר צל נע ממקום למקום, השמש למעלה זה מיליוני קילומטרים, וכאן היא זה כמה אמות – כמה סנטימטרים. **[ככה מעשה קטן שלנו, עושה שינוי גדול בשמים].** כשאדם למטה מקדש את עצמו, והוא מתקרב לקב"ה, הקב"ה מקרב אותו. אתם יודעים מה זה מקרב אותו? היה יהודי אחד שלא היה כל כך שומר, היה פילוסוף יהודי, וכנראה בכל זאת היתה לו איזו נשמה טובה, קראו לו “הוגו ברגמן”. (חוץ מהשם שלו אני לא יודע כלום... פילוסוף לפני מאה שנה). **כאשר נפטר, אמר שיכתבו על המצבה שלו: “ואני קרבת אלקים לי טוב”** (תהלים ע"ג כ"ח). **אחרי שאדם יגמור את החיים שלו, ידע ששום דבר לא שווה בעולם. לא הכסף, לא הרעש, לא הפרסומת, ולא העיתונים. אבל מעשים טובים שבן אדם עושה ישארו לו לעולמים.** כתוב במדרש (רות רבה פ"ה אות ו') “אילו היה יודע ראובן שהתורה תכתוב עליו “ויאמר אליהם ראובן אל תשפכו דם, השליכו אותו... למען הציל אותו מידם להשיבו אל אביו” (בראשית ל"ז, כ"ב), היה שם אותו על כפים והיה הולך לאביו יעקב אומר לו: “הנה יוסף, הנה הוא”. אילו ידע שיכתב שמו לדורות, היה עושה ככה, אבל הוא עשה חצי מצוה, לא גמר. “אילו ידע בועז שיכתב עליו לדורות במגלת רות (ב', י"ד) “ויצטב לה קלי”, לא היה מאכיל אותה קלי, אלא סטיקים היה מאכיל אותה... פטומות היה מאכיל אותה”. **אילו היה יודע כל אחד ואחד שכל מעשה טוב שהוא עושה, הקב"ה רושם אותו ושומר אותו והוא מקבל עליו שכר!**

לעולם אין אדם נעשה עני מן הצדקה

ט. כתוב במדרש (ויקרא רבה פ"ד אות ח') עכשיו מי כותב לנו את הדברים הטובים? **אלוהו כותב, והקב"ה חותם. אדם יקבל את השכר שלו, לכן כמה שבן אדם ירבה בעשיית מצוות, כמה שיהיה לו טוב.** יש דברים קלים, למשל, **לתת מעשר.** מה זה מעשר? כלום. אתה מקבל עשרים שקל דמי כסף, שני שקלים לתת צדקה, ואתה נותן כל יום כמה אגורות. אם תחלק שני שקלים, תתן ביום עשרים אגורות שלוש אגורות ב"ויברך דוד", ככה בשבוע נתת את המעשר. **אבל תתן בדיק. אדם שנותן בדיק אף פעם לא מתרושש.** ככה כתב הרמב"ם (פ"י מהלכות מתנות עניים ה"ב). והרמב"ם זה לא ספר אגדות, זה לא ספר גזמאות, וזה לא ספר שיש בו הפלגות. הוא מדויק כמו מתמטיקאי. **ככה הרמב"ם, דייקן עד הסוף.** **והרמב"ם כותב “לעולם אין אדם נעשה עני מן הצדקה,** שנאמר (ישעיה ל"ב י"ז): **והיה מעשה הצדקה שלום.” מה שאדם נותן, הקב"ה משלם לו. ומשלם בכפלי כפליים. יש בר מינן צרה על שוואי ישראל,**

6. כשהרמב"ם כותב לנו (פ"י מהלכות שבת ה"א) כמה היא “רשות היחיד” בהלכות שבת, אנחנו יודעים כמה הרוחב והאורך – ארבעה טפחים על ארבעה טפחים. והרמב"ם אמר (שם ה"ז) “אם היה הרוחב ארבעה טפחים פחות שעורה, והאורך אף אמה” רשות היחיד או לא רשות היחיד? זה לא רשות היחיד. **הרמב"ם מותח את החבל עד הסוף.** ארבעה טפחים פחות שעורה, אתם יודעים מה זה שעורה? כלום. והאורך אף אמה, אל תמשוך את זה בזה.

השנה [תשע"ג] יש לנו חמשים שנה ליסוד הישיבה [כסא רחמים] ברוך ה', ורב עשה חמשים שנה כפול שש עשרה! כמה שנים התקיימה הישיבה של רב? **שמונה מאות שנה ומעלה!** רב **ירד לבבל** לפי רב נסים גאון (בהקדמתו למסכת ברכות) **מאה וחמשים שנה אחרי החורבן.** החורבן היה בשנת שלוש אלפים תתכ"ט, תוספי מאה וחמשים על תתכ"ט – **תתקע"ט.** והישיבה של רב התקיימה בסורא עד **פטירת רב האי גאון** שחיבר לנו “שמע קולי”. ומתי נפטר רב האי גאון? אתם לא זוכרים כלום... אם נחזור אחורנית אלף שנה [מהתשע"ג], בן כמה היה רב האי גאון? בן שבעים וארבע. **הוא נולד בשנת ארבעת אלפים תרצ"ט, וחי תשעים ותשע שנים, נפטר בשנת ארבעת אלפים תשצ"ח.** אחרי שנתיים נסגרה הישיבה, זהו, גמרנו. **הישיבה התקיימה 821 שנה.** אז רב היה בארץ ישראל, והיה קורא כל יום קטע בתנ"ך. “פסיק סדרא”. התחיל לקרוא, **נכנס רבי חייא הדוד** שלו – חזר מהתחלה. נכנס בר קפרא – חזר מהתחלה. **נכנס רבי שמעון ברבי** – הבן של רבנו הקדוש – חזר מהתחלה. **נכנס רבי חנינא,** רב אמר: מספיק, כמה פעמים אני אחזור? כל פעם יכנס משהו ונתחיל מחדש “משלי שלמה בן דוד”, עוד אחד – “משלי שלמה בן דוד”, כמה פעמים “משלי שלמה בן דוד”? יותר מדאי. “דבש מצאת אכול דייך” (משלי כ"ה, ט"ז). **דבש ראשי תיבות שלמה בן דוד**... פעם, פעמיים, ארבע פעמים? די. כעס עליו רבי חנינא, רבי חנינא נחשב כמו רבו, הלך רב לפייס אותו בערב כיפור. **שלוש עשרה שנה אינו רוצה לקבל פייס!** אמר לו: תמחול לי, לא מוחל. עוד שנה ועוד שנה. לכאורה אסור לעשות את זה, הגמרא אומרת למה רבי חנינא עשה ככה? כי הוא ראה בחלום שאת רב תלו בראש האילן. כשרואים חלום כזה, זה לא חלום רע, אלא הכוונה שיהיה ראש ישיבה. רבי חנינא פחד שהוא [שהיה ראש ישיבה] ימות, ורב יקח את המקום שלו, לכן לא רצה למחול לו. **בסוף רב ירד לבבל והחיה את התורה בבבל.** אנחנו אין לנו חלומות כאלה, **לכן אדם שמבקשים ממנו ימחל, יהיה בעל לב טוב. למחול ולמחוק.**

”לתת לאיש כדרכיו על פי מדותיו”

1. אנחנו מבקשים “מחול וסלח לכל עוונותינו”, “מחוק ברחמיך הרבים כל שטרי חובותינו”, “מחה והעבר פשעינו מנגד עיניך”, וכפי שאדם נוהג ככה ינהגו אתו מן השמים. אתם זוכרים את הפיוט שקוראים אותו במסוף לפני חזרה “**ה' שמעתי שמעך**”, וכתוב שמה “**לתת לאיש כדרכיו על פי מדותיו**” – על פי המדות שלך עם חברך. **אם יש לך מדות טובות, הקב"ה נותן לך באותה מדה.** אם אתה סולח – ה' יסלח לך. אם אתה מוותר – ה' מוותר לך. מה זה מוותר? מחכה לך [שתעשה תשובה]. אם אתה עושה מעשים טובים, תקבל שכר. **על חסד שאדם עושה הוא מקבל שכר.** מרים הנביאה חיכתה למשה רבנו כשהיה תינוק בן שלשה חדשים, “ותתצב אוחותו מרחוק לדעה מה יעשה לו” (שמות ב', ד'), חיכתה שמה שעה, ככה כתוב בגמרא (סוטה דף י"א ע"א). ובגלל השעה הזאת שחכתה, כאשר אחרי שנים הייתה חולה בצרעת “והעם לא נסע עד האסף מרים” (במדבר י"ב, ט"ז). נאמר שם: “ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים, והעם לא נסע עד האסף מרים”. כמו שאת חיכת לאח שלך הקטן שהיה ממנו כמעט יאוש, זורקים אותו לים, והיא חיכתה לו, אמרה: **אולי יקרה נס, התפללה, והגיעה בת פרעה והוציאה אותו.** אז ככה ישראל יחכו לך, על השעה שחיכת שבוע שלם! “ותסגר מרים מחוץ למחנה שבעת ימים והעם לא נסע”. תוספות (שם) שואלים בשבע ימים כמה שעות יש בהם? 168. וכתוב (ע"ש בתוס') “מרובה מדה טובה פי חמש מאות”. אז הם אמרו: **זה לא שעה, אלא היא חיכתה**

3. אתם זוכרים משהו? כדאי לכם לזכור, רבי אדיר עמרמי שיהיה בראי משגע פילים בדרשות שלו... כל רב שמזכיר אומר לך מתי וימתי נפטר, והוא למד את זה ממני. כדאי לאדם לזכור, כדאי לכם. מישהו יאמר “איזה מחשב ח”... אבל שלא יהיה נכנס מכאן ויוצא מכאן, ולא מהאוזן השניה, מהאוזן הראשונה... מה זה שווה? חבל.

4. ככה היה מנהגם, כמו התימנים, זה נקרא שלוש. קוראים תורה נביאים וכתובים כל יום אחרי ובא לציון, וככה גומרים את התנ"ך פעם בשנה. תורה כל שבוע קוראים את הפרשה, ונביאים וכתובים מחלקים לכל ימי השנה חוץ מהשבחות.

5. המחבר של הפיוט היה **רבי חיים מודעי**, זה חכם גדול שהיה בזמנו של הנועד ביהודה. והוא זה שישב שלש שנים עם רבו של החתם סופר – **רבי נתן אדלר** ולימד אותו את המבטא הספרדי, ומאז רבי נתן אדלר התחיל לבטא כמו הספרדים “בכל מכל כל” (ב"ב דף י"ז ע"א). מביאים את זה כמה פעמים. **אבל לא מנח זה אנחנו יודעים שהמבטא של הספרדים יותר אמת, אלא זה דבר פשוט וברור כשמש.** עי"ן זה א"י? מה פתאום! עי"ן זו עי"ן, וחי"ת זו חי"ת. כתוב מפורש (בזוהר ח"ג דף רצ"ה ע"ב) “אחא”ע בגרון”, איך תהיה חי"ת בגרון ואתה אומר אותה כ”ת? זה לא בגרון. זה פשוט, והוא למד את זה. זה היה רבי חיים מודעי. פעם אחרת נפגש עם הנועד ביהודה, וכתב עליו הנועד ביהודה (ש”ת נוב”ק אה”ע ס”פ): “פגשתי חכם ספרדי ליש ולביא”. **ליש ולביא!** אז הוא כתב את הפיוט “ה' שמעתי שמעך”, ושם כתוב: “לתת לאיש כדרכיו על פי מדותיו”.

דברי התורה בעלון יהיו לרפואת מרת **שולמית** ברכה טובה תחיל בת הרבנית **אסתר** (חיה) **לויזה** ע"ה.

"ויאמר ה' לדג, ויקא את יונה אל היבשה" (יונה ב', י"א), הקיא את יונה, ויונה הנביא יצא מן הדג. זה פלא. קשה לאנשים להאמין בו, אבל היו מקרים כאלה לפני מאה שנה ולפני מאתיים שנה, אבל שונה הרבה מיונה. היה מקרה שאחד נפל מהאניה, בלע אותו דג ענק והוא נמצא בבטן הדג, וחבריו רואים אותו נבלע מסכן, מה יעשו לו? חשבו וחשבו וחשבו. בסוף לקחו רובה, וירו בבטן הדג במקום שהבן אדם לא נמצא, הדג מת והם הוציאו אותו משם בחבלים והעלו אותו. אבל אחרי עשרים וארבע שעות היה בבטן הדג, השיער שלו התלבן לחלוטין... והוא חי אחר כך כמה שנים, והיה עוד מקרה דומה שחי שלושה ימים. אבל שה' יאמר לדג תשחרר את יונה אחרי שלושה ימים ושלושה פעם. (את הרב חיד"א כתב בספר סנסן לייאר), ולקרא הפטרת יונה. זו מסורת בידינו. ככה אומרים בחוץ לארץ, לקרא הפטרת יונה.

הוא מציל אותו. אתה נתת צדקה, הוא מציל אותך. תקראו את ההפטרה של שחרית של כיפור כמה היא נפלאה - "למה צמנו ולא ראית, עינינו נפשנו ולא תדע" (ישעיה נ"ח, ג'). אומר להם הנביא ישעיה: "הן ביום צומכם תמצאו חפץ", אתם חושבים שהעיקר צום? "הלא זה צום אבחרהו, פתח חרצובות רשע, התר אגודות מוֹטָה, ושלח רצועים חפשי, וכל מוטה תנתקו. הלא פרוס לרעב לחמך, ועניים מרודים תביא בית" (שם פסוקים ו'-ז'). כל מלה זהב.

יונה הנביא

י. וההפטרה של מנחה נפלאה מאד. מה יש בהפטרה של מנחה? ספר שלם קוראים בו - ספר יונה. והספר הזה הוא סגולה לכל אשה שמקשה ללדת.⁷ נתנו אותו כמה פעמים לאשה שמקשה ללדת יום-יומים, לומר מזמור "יענך" שתי עשרה.

מנהגי יום הכיפורים בג'רבא מימין רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ מספרו הבהיר קובץ מאמרים ח"ב (עמ' ק"ל, ע"ש עוד באורך)

אחרי כל נדרי ברכת "שהחיינו", ואחריו אומרים "השכבה" לחכמי העיר. בתנוס מזכירים את חכמי תנוס, שהראשון שבהם היה רבי צמח צרפתי (שחי בסוף ימיו בירושלים, ושם מנוחתו כבוד בשנת תע"ז). באי ג'רבא מזכירין את חכמי ג'רבא במאתים השנים האחרונות, אך ראשית כל מזכירים את "כבוד מורנו ורבנו ואור עינינו מר רב שריא גאון ראש בית דין זלה"ה זכותו יגן עלינו, עם כבוד מורנו ורבנו ועטרת ראשנו מר רבנו יצחק אלפאסי בעל ההלכות (הרי"ף) עליו השלום זי"ע, עם כבוד מורנו ורבנו מגיה חשכנו מר רבנו שלמה הצרפתי (רש"י) ע"ה זי"ע, עם כבוד גדולת הדרת, קדושת טהרת יקרת, תפארת צפירת, נר המזרח ואור המערב הרב המובהק פטיש החזק מר רבנו משה בן מיימון וכל מתי משפחתו זכותם יגן עלינו" (לפי הנוסח ב"בית כהונה" סוף חלק אורח חיים. לפי נוסחא אחרת מוסיפים להזכיר גם את רב האי גאון ורב סעדיה גאון). האם אפשר ללמוד מזה על קשרים בין הגאונים לחכמי ג'רבא לפני כאלף שנה?

אחרי תפלת ערבית - הולכים הביתה ולומדים משנה מסכת יומא. יחיד סגולה נשארים בבית הכנסת וקוראים תהלים עד קרוב לחצות. משכימים בבקר לתפלה (ולפי מנהג ג'רבא קוראים סליחות ליום כפור שחיבר רבנו יצחק בן גיאת, תחילתם "אעירה שחר"). בתנוס משתדלים להעלות כל המתפללים לתורה וחוזרים את הפרשה עשרות פעמים, וכל עולה קורא שלשה פסוקים ונודב משהו לבית הכנסת וכן הלאה. הסיבה כנראה כי כמה מהם לדאבון לב מבקרים רק יום אחד בשנה בבית הכנסת, ולכן משתדלים לזכותם שיעלו לתורה. לא כן בג'רבא, שכמעט כולם שומרי מצוות ומתפללים יום יום אם ביחיד או בצבור. ועכ"פ בשבתות הכל באים לבית הכנסת, ואין צורך להעלות את כולם ביום כפור.

סדר עבודה במוסף הוא הידוע בנוסח הספרדים בשם "אתה כוננת" ליוסי בן יוסי. (בסליחות ג'רבא ישנו סדר עבודה לרבנו יצחק בן גיאת, וכמדומה שלא נהגו לאומרו). מנהג אחינו האשכנזים לומר בתפלת מוסף קינת "אלה אזכרה" על עשרה הרוגי מלוכה (כנראה להזכיר זכותם ביום כ', כמו שמטעם זה נוהגים אצלנו להזכיר את הרבנים בליל כפור כנ"ל, או מפני שר' עקיבא נהרג ביום כ'). אצלנו אומרים הקינה הנ"ל רק בתשעה באב. אגב: בסוף הקינה לפי הנוסח שלנו "דברת בית יעקב אש ובית יוסף להבה / הן עתה אש אורם כבה", ולפי נוסח אשכנז: "דברת בית יעקב אש ובית יוסף להבה / הן עתה קש אורם כבה". ונראה שנוסח אשכנז יותר נכון, כי מה טעם לומר "אש אורם"? אלא שיש לתקן לפי נוסח אשכנז כיבה (הכ"ף בחיריק), ושיעור הלשון: "הן עתה קש (הוא בית עשו הנמשל לקש) כיבה את אורם" של בית יעקב ויוסף בעוה"ר. ונכון בס"ד.

בסוף תפלת נעילה, לפי מנהג ג'רבא (חארה ציגרה) אומרים פיוט המתחיל: "את נפשך גוי קדוש הופעת / ופיך ממטעמים מנעת", וגבורי החיל שבין המתפללים צועקים בקולי קולות (כדי להוכיח שהצום לא השפיע עליהם): "מחר צא ועשית בגגך / הסוכה ושמחת בחגך / בלולבך ובאתרוגך / והתענג בכל הטוב ושמחת". בתנוס ובשאר קהלות הספרדים אין אומרים פיוט זה, רק הפיוט המפורסם "א-ל נורא עלילה / המצא לנו מחילה / בשעת הנעילה" לר' משה אבן עזרא. ובג'רבא גם כן אומרים אותו לפני הנעילה.

בסוף הנעילה מחכים לצאת הכוכבים, שהוא לדעת הגאונים כעשרים דקות לאחר השקיעה, ותוקעים בשופר תשר"ת תש"ת תר"ת, ומיד מתחילים תפלת ערבית. מר אבא זצ"ל הנהיג שיתפללו ערבית במיתון ולא במהירות, כי הוא "העון הראשון לאחר הסליחה", ככתוב במחזורים. אחרי התפלה מברכים את הלבנה, ובתנוס נוהגים לומר איש לרעהו "תזכו לשנים רבות", והולכים הביתה שמחים וטובי לב לסעוד סעודה שאחר הצום ולעשות הכנה לסוכה, לקיים "ילכו מחיל אל חיל".

שבת לפני כפור ("שבת שובה") דורשים הרבנים בבית הכנסת הגדול על הלכות כפור וחג הסוכות, וכל העם מתאספים לשם.

מנהג הכפרות - למרות שמרן בשלחן ערוך כתב שיש למנוע אותו (ובדפוסים ישנים היתה הכתרת בשלחן ערוך סימן תר"ה: "מנהג הכפרות מנהג שטות". ועיין בשו"ת שמש צדקה או"ח סימן כ"ג ועיין עוד בעלון בית נאמן מס' 81 אותיות כ"א-כ"ה) - בכל זאת נפוץ המנהג מאד גם אצל הספרדים, בהשפעת האר"י ז"ל. כדי למנוע קלקולים בשחיטה מרוב העייפות של השוחטים הנוהגים ללכת מבית לבית, ולשחוט עופות כמספר בני הבית (או כפול ממספר בני הבית, מחציתם לעניים ומחציתם לאכילה) - תיקנו בג'רבא שלא ישחט השוחט לבדו אלא עם שוחט אחר אתו. אחד עושה במלאכת השחיטה והשני בודק את הסכין בין עוף לעוף, וטובים השניים מן האחד. כמו כן נהגו בתנוס ובג'רבא להיות השוחטים מראים סכיניהם לחכם פעמיים בשנה, פעם לפני פסח ופעם לפני יום כפור. מסופר על הרה"ג רבי חויתה סופר זצ"ל, שהיה שוחט ובודק מומחה, שבא פעם בליל כפור לבית הכנסת ששימש בו כחזן, ופתח באמירת "כל נדרי" כשעיניו זולגות דמעות. לשאלת ידידיו (אחרי התפלה) ענה: היום שחטתי אלפי עופות, מי יודע אם לא נכשלתי באיסור נבלה ח"ו בכמה מהן והכשלתי את הרבים, באיזה פנים אעמוד עכשיו בתפלה לפני בורא עולם בלילה הזה? [ומעשה שהיה בעיירה בן-גדאן הסמוכה לגבול שבין תוניסיה ולוב שכל העניים עלו ארצה ולא מצאו למי לתת הכפרות. ושחטו והניחו את העופות ברחובות לחורב ביום ולקרח בלילה עד שאכלו אותם בעלי חיים טורפים. הכי קרא שמה "גבעת הכפרות". ועל זה וכיו"ב התוודה רב נסים גאון זצ"ל את אשר התרת אסרתי ואת אשר אסרת התרתי, שמדקדקים במנהג הכפרות ועוברים על כל תשחית דאורייתא].

טובלים בערב יום כפור במקוה, ויש נוהגים לעשות סדר ט"ל מלקיות לקיים "באנו באש ובמים". סעודה המפסקת - רק עופות. כל אחד מוליך נר לבית הכנסת, וכן מדליקים נרות לעילוי נשמת הנפטרים. באים לבית הכנסת עטופי טליתות ולבושים בגדי לבן, מכף רגל ועד ראש. החזן מתחיל את הפיוט "לך אלי תשוקתי" שאין כמוהו לרוממות הלשון ולעדיניות הרגש. מחבר הפיוט, לא ידוע. [ועמ"ש בקונטרס "לאוקמי גירסא" למחזור יום כפור]. אחריו פיוט "שמע קולי" המיוחס לרבנו האי גאון. ואחריו מוציאים שבעה ספרי תורה, והראשון שבהם נקרא "ספר כל נדרי" ונמכר בהכרזה בדמים יקרים למי שזוכה להוציאו. בג'רבא נוהגים לבדוק את "ספר כל נדרי" כמה ימים לפני כפור, בדיקה מיוחדת מראשו ועד סופו, שלא יהיה בו פיסול כל שהוא.

כמה חסידים ואנשי מעשה נוהגים לעמוד על רגליהם בבית הכנסת 24 שעות עד מוצאי כפור. ויש "מהדרים" לעמוד יחפים על פולים או אפונה (חומוס) להוסיף עוד עינוי. מנהג זה בטל בזמן האחרון. וכן נכון כמו שאמרו בירושלמי (נדרים רפ"ט והביאו הרמב"ם בשמנה פרקים פ"ד ובחיבורו רפ"ג מהלכות דעות) "לא דיין מה שאסרה תורה אלא שאתה מוסיף עליך דברים אחרים". אבל המנהג לעמוד 24 שעות עדיין יש מחזיקים בו, ויש לו סמך בפרקי דרבי אליעזר (פרק מ"ז). ועיין בטוש"ע (סימן תרי"ט ס"ה) ובאחרונים שם.

נוסח "כל נדרי" כמקובל בכל עדות ישראל. רק בבית הכנסת העתיק בחארה ציגרה ג'רבא ("אלגריה") ישנו נוסח מיוחד ארוך למדי. כותב הטורים זכה להתפלל שם לפני עשרים שנה, וממש הרגשתי "וינועו אמות הספים" כשצעק החזן לחלל הלילה: "הותר הנדר, והאיסור, והחרם, והקיים, והקונם, והשבועה מעיקרן, ופרחו להם באויר, ונעקרו להם משרשם, ובטלו, והופרו, כלם יהיו שביתין ושביקין... ונמחול (בפלוס ונשלוח ספרים) ונסלח ונכפר לנו ולכל ישראל אחינו, מאת ה' אלקינו אבינו מלכנו ויתברך ויתעלה שמו, שאמר למשה רבנו עליו השלום ויאמר ה' סלחתי כדברך..."

לילות? זה דבר שלא היה אף פעם.

כשאתה לומד תורה, תלמד אותה בשמחה

יא. מה אנחנו לומדים מכאן? **שאדם אף פעם לא יתייאש. "דעני ליונה במעי הדגה".** אפילו אדם שבר מינון "חרב חדה מונחת על צווארו, לא יתייאש" (ברכות דף י"ע"א) - **להתפלל תמיד, תמיד צריך להתפלל. אדם שמחכה לזיווג, מחכה לשידוך, שיתפלל.** אתם עוד קטנים, אבל יש כאלה שמחכים לזיווג. כלל יש לי, כל מי [שמעוכב בשידוכים] ובא ללמוד בכיתה שלי, **בעזרת ה' בתוך אותה שנה ימצא את השידוך שלו.** קודם כל, **כשאתה לומד תורה, תלמד אותה בשמחה,** אל תלמדו תורה בלחץ. **תורה בלחץ היא לא שווה.** אין לחץ, התורה נלמדת בשמחה. איך אומרים בבוקר? **"והערב נא ה' אלקינו את דברי תורתך".** מה זה "והערב נא"? שיהיה לנו ערב? שנגל לישון? ... מה זה "והערב נא"? שהתורה תהיה עריבה - מתוקה⁸. **התורה צריכה להיות נלמדת בשמחה ובמתיקות.** כל מי שלומד תורה בכפייה, הוא לא יודע מה זה תורה, הוא לא טעם מה זה תורה.

השגעון והעכביש והיתוש

יב. דוד המלך כתב בתהלים **"טעמו וראו כי טוב ה'"** (תהלים ל"ד ט'). איך התחיל דוד המלך את המזמור הזה (מזמור ל"ד)? **"בשנותו את טעמו לפני אבימלך",** ואחר כך אמר **"טעמו וראו".** מה זה "בשנותו את טעמו"? מה הקשר? אלא דוד המלך התלונן, ככה המדרש מספר. אמר לקב"ה: כל מה שבראת בעולם,

8. זה הטעות שאומרים "כל ישראל ערבים זה בזה" (שבועות דף ט"ז ע"א) - כל ישראל מתוקים זה בזה... לא, "ערבים" - הרי"ש במקף לשון ערבות. ואם תגידו "ערבים" זה ישמעאלים, הישמעאלים לא נקראים ככה, אלא איך קורים לישראלים? "ערבים". תפתחו ספר נחמיה (ד') (א') ותראו. יש "ערבים" שזה מוסלמים, ויש "ערבים" לשון ערבות, ויש "ערבים" לשון מתוקים.

לאיר הסכנות האירובות לפתחנו ח"ו ראוי מוצא לערוך עדיין נפש בערב ר"ה ובערב יו"ה. וכפי הבטחתו של רבנו חיים ויטאל תלמיד הארי הקדוש העושה כן מובטח לו שמשלים שנתו

פדיון נפש

הרב חיים ויטאל זצ"ל
הרב חיים ויטאל זצ"ל
הרב חיים ויטאל זצ"ל

עין להרב שכן ששוק דל ראש השנה לעשות פדיון נפש בדף קליט סוף ע"ד. שהריא באופן זה, והוא שבערב יום בשם ספר הכוונות של הרב ראש השנה היה מונה הקלס מאיר בחיאי דל סקיבל פרוטות לפדיון נפש מניין מרבו הרי ויולנא זלחה כלבו וזהו שוסרס, ואחר כך כסתר בגליון בספר בית כערב יום הכיפורים היה עושה מועד שסורט הרב חיים הפדיון עצמו, ושוסרס ובקרר ויטאל דל היה נותן בכל ערב סוסית חור מחלפת, וזה סוסית

המועין בפדיון בעבור 26 ש"ח לכל נפש יתקשר לטל: 055-6746187

כל הרבנות יועברו למשפחות בני תורה בערב סוסית כמובא במקורות

זה יפה מאד, חוץ משלשה דברים. **השגעון והעכביש והיתוש.** יש הסבר למה בראת את השגעון? למה בראת בני אדם משוגעים? שיהיו בני אדם עם שכל, הגיע זמנם למות - שימותו, אבל למה השגעון הזה? בשביל מה? אמר לו: חייך אתה תצטרך לזה. ועוד קושיא, למה בראת יתוש? אני ישן, איזה תענוג, "חלומות פז" ... אני חולם, ו"תק" "תק" ... זה עוקץ מכאן וזה עוקץ מכאן. מה נעשה להם? אין לי "פליט" לגרש אותם, ואם אגרש אותם יבואו עשרה. מה נעשה? אמר לו: טוב, תראה אחר כך. ועוד קושיא שלישית - העכביש הזה, מה הוא עושה? בשלמא "תולעת המשי" עושה משי, בשלמא הציפור עושה קן, מניחה בו את הגוזלות שלה, אבל העכביש הזה לא עושה כלום. דברים בטלים. מה הוא עושה? למה בראת עכביש? למה בראת יתוש? למה בראת שטות? **"עיש על בניה תנחם"** (איוב ל"ח, ל"ב). **עיש** ראשי תיבות **עכביש יתוש שגעון** ... אמר לו: עוד תראה.

מה פירוש "לא-ל גומר עלי"?

יג. איך הוא ראה את העכביש? פעם אחת דוד היה בורח מפני שאול, רודף ונרדף, מצא הר מלא מערות, ונכנס למערה אחת. ושאל היה מחפש אותו בכל מקום, בן־חיים ובמערות, בכל מקום. ודוד מתפלל: "אנא רבונו העולמים, תעשה משהו שלא יראה אותי". פתאום בא איזה עכביש, והתחיל לעשות קורים, טווה קורים יפים שלא שוים פרוטה אחת... אז דוד המלך התפלל שהעכביש יגמור מהר. תסתכלו בתרגום בתהלים (נ"א) - "אקרא לאלקים עלי לא-ל גומר עלי" (פסוק ג'), התרגום אומר שהוא התפלל **שהעכביש יגמור מהר** את הסיבוב שלו לפני ששאל יגיע. שאול הגיע, העכביש גמר. חשבו: אולי דוד נכנס לפה? אמרו: מה, דוד דק כזה? איך הוא נכנס בתוך הקורים של העכביש? אם דוד היה נכנס, הקורים היו נקרעים. שמע מינה שאין דוד כאן - שמע מינה... איזה יופי. ושם דוד המלך כתב מזמור קמ"ב - "מזמור לדוד בהיותו במערה תפלה. קולי אל ה' אזעק קולי אל ה' אתחנן, אשפוך לפניו שיחי צרתי לפניו אגיד". **"צרתי לפניו אגיד"** ראשי תיבות **צלא**. בערבית **צלא** זה בית הכנסת. דוד המלך אמר: בשבילי, המערה הזאת זה בית הכנסת שלי, אני מתפלל וזה בית הכנסת.

שנת תשפ"ו

תוך כדי עריכת כתבי מרן רבנו הגדול זצ"ל הכ"מ, נמצאו בין חידושי על התפלה רמזים נפלאים על המספר **תשפ"ו**. והיות ואנו עומדים בפתח שנת **תשפ"ו** אמרנו נזכה את הרבים ברמזים נפלאים אלו, ויהיו לנו למשיב נפש, אחר שאין לנו את מרן זצ"ל שיתן לנו רמזים יפים וקולעים (כמעט בגבולות) על מספר השנה כדרכו בקודש. (ראה בספר "הרועה הנאמן" ח"א עמ' קס"ט), ז"ע"א. (וישר כוחם של ידידיו ר' הראל זנוזי ור' אלישיב משה הכהן הי"ו שעוררנו לכך).

וזו לשון קדשו של מרן זצ"ל [כל מה שמודגש הוא גימטריא **תשפ"ו**]:
איתא בש"ס חמין במוצאי שבת מלוגמא (שבת קיט): ופירש"י חמין לשנות ולרוחץ. מלוגמא רפואה. ואיתא נמי התם פת חמה במוצאי שבת מלוגמא ע"ש. ונ"ל רמז ה' אלה-י שועתי אליך ותרפאני. **שועתי בגימ' דוד בן ישי אליהו הנביא זכור לטוב.** שבזכות סעודה רביעית במוצ"ש שהיא לכבוד דהע"ה ואליהו הנביא **שועתי** אליך ותרפאני. והוא ג"כ בגימ' **כתר עליון** שהוא מקור הרחמים והרפואה, וכן בגימ' **ומי כעמך כישראל גוי.** ובזה יש לרמוז ג"כ המחזיר **"שכינתו"** לציון בגימ' **דוד בן ישי אליהו הנביא זכור לטוב**, שאז תחזור השכינה לציון בב"א. וע' בישעיה נ"ג ג' איש מכאובות וידוע חלי, **איש מכאובות בגימ' דוד בן ישי אליהו הנביא ז"ל.** וידוע חלי בגימ' ומנחם. והוא משיח צדקנו שיתגלה בב"א.

ויש תקוה **לאחריתך נא"ם ה'.** בגימ' תשפ"ו כנ"ל. ימין ושמאל **תפרוצ"י.** לכה דודי **לקרא"ת כל"ה כנ"ל,** רמז למ"ז ז"ל בזכות שמירת שבת תבא הגאולה בב"א. וכן **לא תבושי ולא** (תכלמי) בואי בשלום **עטר"ת בעל"ה** בגימ' תשפ"ו. וכן **שמור וזכור** עה"כ גימ' תשפ"ו. רמז שבדיבור אחד נאמרו ודו"ק. וכן **למקראי קדש** עה"כ בגימ' תשפ"ו. רמז שהשבת תחלה למקראי קדש. וכן **שתול"ם** בבית ה'. מה נאוו על ההרים **רגלי מבשר** עם הכולל עולה תשפ"ו.

מוקדי מכירת ספרי מכון אורח צדיקים ברחבי הארץ: מוקד מרכזי מושב ברכיה מוסדות "חכמת רחמים" 08-6727523 / 9105* שלוחה 6

תל אביב	באר שבע	קריית גת	ירושלים	חיפה
ביתאום עם מוקד ברכיה	ביתאום עם מוקד ברכיה	מוסדנו סניף 052-4122763	ביתאום עם מוקד ברכיה	מוסדנו סניף 052-4122763
טבריה	בני ברק	אשדוד	ביתאום עם מוקד ברכיה	מוסדנו סניף 052-4122763
053-3137652	053-3137652	053-3137652	053-3137652	053-3137652

יד. גמרנו מהעכביש, מה עם יתוש? פעם שניה כתוב בנביא שהיה שאול המלך ישן הוא וכל החיילים שלו. זה היה בזמן המרדף אחרי דוד, ודוד המלך רצה להראות לו שהוא יכול היה לפגוע בו ואינו פוגע בו, הוא מכבד אותו. אז הוא ואבישי הלכו ביחד ולקחו את החנית של שאול וצפחת המים. (אם שאול קם צמא, יש לו צפחת מים - צפחת חרס, שותה מים ומברך "שהכל נהיה בדברך", ידיהם היו טהורות, לא כמו היום). הוא יראה לו: יש לי את החנית שלך, היה יכול לגמור אותו, והוא לקח את זה. אבל מה הבעיה? באותו רגע היה אבנר ישן ליד שאול. ואבנר הזה כל כך גבור היה, אתם יודעים מה שאומר המדרש (קהלת רבה פ"ט) עליו? "נוח להזיז כותל שעובי שש אמות - שלושה מטר! - מאשר להזיז את הרגל של אבנר" ... היה ענק כזה כמו עוג, משהו מעל הטבע. נוח להזיז כותל שעובי שש אמות, מלהזיז רגל של אבנר. דוד המלך נלחץ בין הרגליים של אבנר, מחר יראה אותו שם ימערך אותו יגמור אותו. היה מתפלל: "תעשה טובה שאבנר לא יקום, אבל שיזיז את הרגל". איך יקרה דבר כזה? אם יקום - אוי לו, אם לא יקום - אוי לו. הוא התפלל והתפלל, והקב"ה אמר לו: אל תדאג. שלח יתוש קטן "תיק" ... אבנר הרים את הרגל ודוד ברח. איזה יופי, איזה תענוג, "אשריך היתוש שהצלת אותי" ... "ושתי את גבולך" (שמות כ"ג ל"א), "ושתי" אותיות "יתוש". יופי.

"לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך"

טו. עכשיו מה עם השגעון? יום אחד דוד ברח מפני שאול והגיע לאכיש מלך גת, ואכיש מלך גת היה אחיו של גלית הפלשתי. (זה "אכיש" זה גלית, איזה שמות יפים יש להם...). הגיע דוד לאכיש, ופתאום הכירו אותו הפלשתים. אמרו: "אה, אדוננו, זה דוד מלך ישראל ששרו עליו הנשים: "הכה שאול באלפיו ודוד ברבבותיו" (שמואל א' כ"א, ב), עכשיו הגיע הזמן של גואל הדם, אתה גואל הדם של אחיך גלית שהאליל שלהם יקום דמו" ... מה עושים? דוד התפלל: מה אני אעשה? לאיפה אני אברח? "ואנה מפניך אברח" (תהלים קל"ט ז). פתאום עלה בלבו: יש לנו משהו יפה, אנחנו נמצאים בשנת השתגע (כמנין השתגע - התשע"ג...), זו הדרך הטובה ביותר. התחיל לשיר. סבא היה מספר שהתחיל לשיר: "ליל, ליל, נהלך בחליל" ... לקח את הרוק שלו, והתחיל לכתוב על הדלת: "אכיש מלך גת חייב לי מליון דולר, והוא ישלם לי" ... והמזל שאכיש הזה, יש לו אשה

מסכנה, ויש לו בת מסכנה, אשה משוגעת ובת משוגעת, ועכשיו זה המשוגע השלישי - יעשו קונצרט ביחד ... ביחד הם "ברכה משולשת", הוא מנגן מכאן, והן מנגנות מכאן. אכיש אמר להם: זה דוד? אתם לא מתביישים? "החסר משוגעים אני" (שם פס' ט"ז), אל תקרי "חסר", אלא "חצר" ... יש לי כבר שתיים בבית, עוד אחד? תעיוף אותו מכאן. זה מה שאמר דוד: "לדוד בשנותו את טעמו לפני אבימלך" - שינה את השכל שלו ויגרשהו וילך, הוא בורח, ופתאום נזכר שהוא צריך להגיד תודה לקב"ה, סתם ככה בורחים? וזהו: "אברכה את ה' בכל עת" (תהלים ל"ד ב), ... "טעמו וראו כי טוב ה'" (שם פסוק ט), כל מי שאומר שהעולם הוא לא טוב - שיטעום. חשבתי שהיתוש הזה רע, למח בראת יתוש? אוי, אבל טעמתי שהיתוש הזה הציל אותי מהרגל של אבנר. אמרתי שהעכביש זה רע, והעכביש הזה עשה לי קורים קורים, וניצלתי משאול המלך. חשבתי שהשגעון רע, ועכשיו ניצלתי בזכות השגעון.

תפלה עלינו ועל כולם

טז. לכן אדם אף פעם לא יקטר, תמיד יגיד "תודה, ותנתן לי קצת עוד יותר טוב". הכל טוב. כשאדם אומר שרע לו, אומרים לו: אה, זה רע? יש רע הרבה יותר ... תקבל יותר רע. אבל אם אדם אומר: "טוב, הכל טוב, יהיה טוב בעזרת ה'", הקב"ה נותן לו טובות, נותן לו בריאות, נותן לו חיים. תשתדלו להתפלל טוב, ולא רק על עצמכם, אלא גם על ההורים שלכם, על הישיבה. זה לא קל לנהל ישיבה כזאת, היא צריכה המון כסף. על רבי צמח שיהיה בריא, על כל הרבנים, על כל המורים, ועל עם ישראל כולו שאף אחד לא יפגע בהם, לא בארץ ולא בחוץ לארץ. שזה הרשע הזה שמפטפט נגדנו ירד. כיוונו עליו בראש השנה "ידבר עמים תחתינו ולאמנים תחת רגלינו" (תהלים מ"ד ד). כמה עולה אחמדינג'אד [נשיא איראן בזמנו] בגימטריא? 121. לאמנים בגימטריא 121. "ידבר עמים תחתינו ואחמדינג'אד תחת רגלינו, יבחר לנו את נחלתנו, את גאון יעקב אשר אהב סלה" ... צריכים להתפלל, למצוא תמיד בתפלה כל הרעיונות שיש לך. להתפלל מקירות לב, בלי כוונות [עמוקות], אין לנו מי שיודע לכוון היום, אבל להתפלל מהלב, כולם יכולים. כל אחד ירגיש בתפלה שהקב"ה נמצא על ידו ומחבק אותו - מה אתה רוצה בני? "אספרה אל חק ה', אמר אלי בני אתה אני היום ילדתיך. שאל ממני ואתנה גוים נחלתך, ואחוזתך אפסי ארץ" (תהלים ב' ז-ח). בזכות זה ה' יתברך יכתוב אותנו, יכתוב אתכם ואת כל עם ישראל, ויחתום לגמר חתימה טובה, תזכו לשנים רבות נעימות וטובות.

ומנרל תנאל עד "יקבי המלך"

מתוך שיחותיו ודרשותיו של מורנו ראש המוסדות האנאן הגדול רבי תנאל כהן שליט"א ראש ישיבת 'לבנימין אמר' בריכה

תורה מן השמים

(מתוך הספר החדש "שמחת התורה" חומש דברים) הלוא הוא אביך קנך הוא עשך ויכנך (דברים ל"ב ו').

ספינת האמונה

הגאון רבי זלמן סורוצקין זצ"ל בספרו "אזנים לתורה", מספר מעשה נפלא שקרה אתו. פעם הפליג בספינה מאירופה לארץ ישראל, ובחדרו נכח גם יהודי עשיר גדול, שקיו לו בתי חרשת בארץ ובחול, פרדסים ושדות, אבל התרחק מהיהדות וכפר בכל. "וישמך ישרון ויבטע" (דברים ל"ב טו).

במשך ארבעת ימי ההפלגה דבר הרב עם היהודי והוכיחו לו שיש אלקים. לאחר הימים הללו, אמר היהודי לרב: "שכנעת אותי שיש אלקים, יש בורא, משגיח, מנהל, אבל עדיו לא שכנעת אותי שהתורה מן השמים ושצריך לשמור את חקיה, מדוע צריך לשחוט דוקא בצואר? מדוע לא בערף או בצדדים?", ועוד שאל שאלות רבות כגון אלו.

אב לבנים

אמר הרב: "אנחנו קרובים מאד לארץ ישראל, אלו היו לי עוד ארבעה ימים הייתי גורם לך להאמין שהתורה נתנה מן השמים, אבל לצערי אנחנו כבר קרובים מאד ליעד ולא נספיק". כך הסתיימה השיחה ביניהם. לקראת הערב, נגש הרב לאותו יהודי ושאל אותו: "יש לך ילדים?". "כן, יש לי בן ובת", השיב. שאל הרב: "ומה הם עושים?". ענה: "הבן הגדול לומד באוניברסיטה והקטנה בתיכון".

שאל הרב: "מדוע הם לומדים? בבית לא? מה חסר להם משהו? בלי עין הרע אתה יכול לסדר אותם עם ספף לכל החיים! מה חסר להם שיהם לומדים? תשלח אותם לטיולים ולבילויים!". הביט העשיר ברב במבט תמוה ואמר: "אני מתפלל על הרב, מה השאלה הזאת? אתה רוצה שיגדלו כמו בהמות? 'אכול ושתו כי מחר נמות' (יהושע כ"ב, ג')? ודאי שיהם חייבים ללמוד, כך ידעו חקים, משפטים, ידעו איך להשתמש עם הכסף שאותן להם".

אמר הרב: "ישמעו אֶזְרִיךְ מה שפיר מדבר! אם אתה מבין שבורא עולם ברא את העולם הגדול והנפלא הזה, היתכן שלא נתן ספר חקים? ספר הדרך? הרי ודאי שלא ירצה שנתנהגו כמו בהמות ונעשה ככל העולה על רוחנו, יש מדרוך לעולם ולפיו צריך ללכת!". היהודי שמע את דברי הרב והבין שנתפס בלשונו, אמר לו: "כבוד הרב, אני צריך לחשב על זה...". לאחר מספר דקות כבר עגנה הספינה ביפו, ושם נפרדו דרכיהם. לפי זה הסביר הרב זלמן סורוצקין את הפסוק: "הלוא הוא אביך" וגו'. הקדוש ברוך הוא הוא אבינו והוא רוצה לחנך ולהדריך אותנו, לכן נתן לנו את ספר התורה, בו מפרט לנו מה מותר ומה אסור, מה טמא ומה טהור, מה נכון וממה להתרחק. "הוא אביך קנך הוא עשך ויכנך" - הוא אבינו שעשה אותנו, ולכן הוא רוצה לכוון ולהכין אותנו שנהיה יותר טובים.

חוברת הדרך

יש אנשים המסתפקים אם התורה מן השמים. אם יחשבו מעט, יבינו שהתורה היא תורת אמת, תורת ה' ועלינו לשמוע וללכת לפיה. לא יתכן לומר שה' שברא את העולם לא נתן ספר הדרך, הרי אפילו אדם שקונה מכשיר חשמלי כל שהוא, מקבל חוברת הדרך מהמכשיר. חוברת הדרך מהמכשיר.

לאחר שאדם קנה מקרר באלפי שקלים, קדם כל הוא מחפש את חוברת ההדרכה. אם יגמור אדם מהצד ויאמר לו: "אתה לא שפוי בדעתך! קנית מקרר באלפי שקלים ובמקום לפתח אותו, לחבר אותו, להגות ממנו, אתה מחפש חוברת בת עשרה עמודים שלא שונה יותר ממספר שקלים?". יענה לו: "בלי החוברת הפשוטה הזאת לא אוכל להשתמש במקרר היקר הזה!". אם במקרה אנחנו מבינים שחייבים לקבל הדרך, כל שכן וקל וחמור שבעולם כזה גדול ונפלא צריך הדרך. והיה יש הדרך ברוך ונאמנית בתורתנו הקדושה.

היה מעשה בגאון רבי יחזקאל לוינשטיין זצ"ל שהיה מגדולי בעלי המוסר ושמש כמשגיח בישיבת פונובויז, שפעם קנו לו קומקום חשמלי והיה מצרפת לו חוברת הדרך. באותו הזמן זה היה דבר חדש, וכאשר ראה הרב את הקומקום והחוברת, יצא ואמר בהתלהבות: "יש אלקים!". התלמידים שעמדו לידו התפללו ושאלו אותו לפשר הדברים. ענה להם הרב: "אם לקומקום זה שהפעלתו פשוטה מאד יש חוברת הפעלה, לאדם שהוא המכונה הכי משוכללת בעולם, יש ספק בכלל אם צריך חוברת הפעלה? התורה היא חוברת הפעלה והנהיגה של האדם! אם מבינים שקומקום צריך הוראות יצאנו על אחת כמה וכמה האדם.

נלמד תורה, נחיה על פיה, ה' ישמח בנו תמיד, ונזכה לכתיבה וחתמה טובה, אמן כן יהי רצון.

כשצדיקי עליון הם סנגור'ך

ומאליצים לתמוך אותך לחיים טובים ואשלוט
מי לא מצטרף???

האלף לך שלמה

בעשרת ימי תשובה עשרת הדברים שיסדרו לך את השנה:

תפילה ב"אהל
הצדיקים"

מנין כהנים
מיוחסים
בגזירת בית דין

הוצאת
עין הרע

הקדשת ימי
הלימוד במוסדות
להצלחתכם

תיקון כרת
בערב ר"ה

תפילת
הכהנים המיוחסים
(ר' ברכאל, ר' חננאל ור' חזקיה)
בשעת הנעילה!!!

סגולת מרן הבן
איש חי צ"ל עם
האבנים בלב הים

פדיון
נפש

תפילת השליחים
הקדושים בקבר
הסבא קדישא

תיקון כרת
בערב יוה"כ

חייגו כעת:

*9105

רב קווי | 24 שעות | נדרים פלוס

או בהודעה ל: 08-6727523

וכל זה בסך *4 250 ש"ח בעבור
5 שמות

עלות לשם בודד 260 ש"ח | ניתן לתרום מכספי מעשרות
ניתן לפרוס לתשלומים | השמות יוזכרו בל"ג לפרטי פרטים
על כל בקשותיהם (בתפילת נעילה ברכה כללית)

זהלכת בדרכיו

שראינו בעינינו ובאוזנינו שמענו. ואם כי רדאי שלא נגענו עדיין בקצה גלימותו, אך לא עלינו המלאכה לגמור, ומגיד אי אתה בן חורין להיבטל ממנה, לכן אספנו מקבץ קבלות טובות לשנה החדשה, וכל אחד יבחר הדבר הקרוב ללבו. אמנם אם ייך בגדולות ובנפלאות ממנו, יהיה כמין אשר תדפנו רוח חלילה, אלא יתבונן עד אשר יידע בנפשו שיוכל לעמוד בקבלתו גם כאשר יבוא ימי הערה, וכימים אשר תאמר לי ביום חפץ, ואז ייקבע הדבר ללב, ולא יקטף באיבו. ועד שהמלך במסיבו, נרדי נתן ריחו, לא כרתה עינו ולא נס ליהודה.

בחדש אלול משתדלים כל עם ישראל להרבות במצוות ומעשים טובים ובלמוד התורה לקראת יום הדין ויום המלכה הגדול בראש השנה ויום הכיפורים. על כל אומרנו אין זמן מתאים יותר מזה ללכת בדרכי רבנו הגדול מרן ז"ע שאנו בתוך השנה להסתלקות מעמנו בעונותינו הרבים, ולקבל על עצמנו משוה קטן מזמנות הכבירה, מזמנות של איש האשכולות, אשר כל המדות הטובות וכל המדות שבעולם נתקבצו בו, וליקטנו כאן מעט הנהגות שנהג בהם מרן ז"ע, או שכתב בספריו, או שעורר עליהם בשיתותיו, והכל ממה

מדות טובות

1. להשתדל לעשות חסד עם יהודי פעם אחת ביום.
2. להזהר משנאת חיים ולהרבות אהבת חיים.
3. לא לדבר רע על יהודי ולא לגרום לו רע.
4. להתייחס יפה ובאופן רוח גם לילדים קטנים.
5. לשמוח בשמחות החבר ולהשתתף בצעריו.
6. לעזור לחבר במה שצריך, אם בממון אם בלימוד אם בעצה וכדומה.
7. לא לעשות חומרות על חשבון הוולת.
8. להשתדל להקשיב ליהודי הנצרך לאזנים קשובות.
9. להשתדל שלא להטירה חברו בשום ענין.
10. לשלם לכל אדם ששעה עבורך עבודה – בעין ובלא חסר.
11. להשתדל תמיד לומר אמת ולהדבק במדת האמת והיושר.
12. לקבל האמת ממי שאמרה ואף אם קטן ממך בחכמה ובמנין.
13. לעשות הדבר הנכון ולומר האמת הצדקה ולא לפחד מאיש בעולם.
14. להתרחק מנמדת המאוזה ולהיות עניי.
15. להיזהר מהכעס ובפרט עם בני ביתו.
16. להצטער בצער עם ישראל על המצב הגשמי ועל המצב הרוחני.
17. להיזהר בכל טובה של חברו ואפילו קטנה ושלם לו כמולו הטוב.
18. לעודד כל מחבר ספר ולקנות ממנו הספר בשמחה.

הנהגות

19. להתפלל לה' במלים פשוטות על כל ענין, ולהאמין בכח התפלה.
20. לנצל כל רגע פנוי ללימוד תורה.
21. תמיד לחשוב טוב.
22. להסתכל קדימה ולא להתייבש בשום מצב.
23. ללמוד מכל אדם וטובל ספר קודש ומכל אירוע לעבודת השם. בלי דעות קדומות.
24. לשמור על בריאות הגוף.
25. לעשות כל דבר מיד ולא לדחות.
26. לעשות כל מצוה בשלימות ולא כדי לצאת ידי חובה.
27. להשתדל לזכות את הרבים בשיעורי תורה.
28. להצניע מעשיו כמה שיותר.
29. לדבר טוב על עם ישראל.
30. להתחזק מאד באמונה פשוטה בבורא עולם.
31. לחזק יהודים באמונה וביטחון.
32. להיזהר לא לגזול מזמנם של החבבים ללא צורך אמיתי.
33. לכבד ולהעריך מאד את לומדי התורה.
34. לשמור על לשון נקייה ולא להזכיר דברים לא טובים או היפך הקדושה וכל כיוצא.
35. לחזק שהחיים זה רק אמצעי על מנת להגיע לחיים טובים בעוה"ב.
36. להשתדל לבטא את האותיות בתפלה כהלכתן, ולהפריד בין הדברים.
37. לכבד לאש ובכונתו.
38. לענות אמן בקול רם ובכונתו.
39. לתת צדקה בכל יום (אפילו פרוטה). חק כל יעבור, ובשבת יתן במנוצ"ש.
40. להפריש מעשר כספים, ואם יש ביכולתו יתן עד חמש לצדקה.
41. להשתדל לשמור על המנהגים. איש על מחטתו ואיש על דגלו.
42. לקרוא פרק משנה אחד בכל יום ולומר קדיש לע"נ מרן ז"ע.
43. ללמוד משנה בבואו לע"נ מרן ז"ע.
44. לתת פרוטה לצדקה ולומר פרק תהלים לע"נ מרן ז"ע.

84. לקום זמן מרווח לפני התפילה שיוכל להתארגן בנחת ולהתפלל כמונה מעות.
85. לומר קריאת שמע בזמן מנוח אברהם.
86. להתפלל שחרית בהגן החמה.
87. לקרוא פתיחה של שחרית לפני התפלה.
88. לבוא לבית הכנסת מעטרת בטלית ותפליין.
89. להניח תפליין דר"ת, ואם יכול יניח תפליין דרש"י ור"ת יחד.
90. לכסות תפליין של ראש בשעת התפלה.
91. לקרוא פסוקי דמורה בנעימה.
92. לשים לב להתפלל התפילה דרך תחנונים (כדי"ת דגנ").
93. להישאר עם התפליין עד סיום "על כן נקווה לך".
94. לקרוא "חק לישראל" בכל יום בטלית ותפליין במשך כל השנה, ואם הוא מנהיג לפחות יאמר תנ"ך בש"ת, וישלים את השאר גם בלי התפליין או במשך היום.
95. לקרוא בכל יום את התהלים היומי לפי תאריך החדש.
96. להתפלל תמיד מנחה קטנה (אם לא בצורך גדול).
97. לבוא מוקדם לתפלה מנחה ולומר קרבנות.
98. להתפלל זמן מרווח לפני השקיעה שגם נפילת אפים תהיה לפני השקיעה.
99. להקפיד להתפלל ערביית בזמן ועכ"פ לסיימה לפני חצות לכל המאוחר.
100. לקרוא בכל יום ששי אחר שחרית עם טלית ותפליין – פרשת השבוע שמו"ת בלי הפסק.
101. ללמוד במשך השבוע בספר כי איש חי שנה ראשונה ושניה.
102. ללמוד בכל שבוע את הפרשה עם פרש"י (ולא לדלג על עניי דקדוק).
103. להכין בכל שבוע את הפרשה מתיקון קוראים.

שבת

104. לקבל שבת בנחת לפחות 5 דקות לפני השקיעה ולאחר תפילת מנחה.
105. להמיר בהלכות שבת ולא להדקק לקולות.
106. לקבוע עתים לתורה בשבת בשיעור תורה או בלימוד עצמי.
107. להתפלל מנחה בשעה סבירה ולקיים סעודה שלישית זמן מרווח לפני השקיעה.
108. לקום לסליחות באשמורת במשך כל הארבעים יום של ימי הרחמים. וכל יום שקדם לו ברכה.
109. לומר בקשת הסליחות בהשתפכות ובדרך בקשת סליחה, ולא במרוצה.
110. ללמוד יותר בספרי מוסר בחודש אלול, בספר המדבר ללב.
111. ללמוד בחודש אלול הלכות תשובה להרמב"ם.

ראש השנה

112. לימנע משיחה בטלה בימי ראש השנה, ואם אפשר לעשות תענית דיבור.
113. להתפלל תפלות ראש השנה בשמחה.
114. לגמור פעמיים תהלים בראש השנה. ואם נשאר זמן, ללמוד גמרא או מוסר.
115. לקום מוקדם ביום ראש השנה, לפני עמוד השחר או סמוך לו, ולהתפלל כסדר בלי דילוג.
116. להשתדל לא לישון ביום ראש השנה.
117. ליהזר מנמסע וליצטת ולשון הרע ותעצבות בכל עשרת ימי תשובה.

45. לא לדלג שום דבר בלימוד אלא ללמוד עד הסוף.
46. ללמוד בעיון אמיתי ובעמל לפי יכולתו.
47. לדייק בכל מלה ומלה ובפרט בג"ת ובראשונים.
48. להשתדל לזכור את לימודו וכוונתו שילמד בגון וחשק, ויחזור בזמנים קבועים וכיוצא.
49. לרשום לעצמו כל דבר שלא הבין, וישאל מרבותיו.
50. לרשום כל הערה, שאלה, חידוש או הנהגה, ולא לזלזל אף בדבר קטן.
51. ללמוד תנ"ך על הסדר.
52. ללמוד משניות על הסדר.
53. לקנות בקיאות התלמוד ע"י לימוד דף היומי.
54. ללמוד ש"ע עם משנ"ב וכף החיים.
55. ללמוד מוסר בכל יום, ובפרט מספר "חובות הלבבות".
56. ללמוד "שער הביטחון" ב"חובות הלבבות", ובפרט לסוכה שבמנחת וחרדות.
57. ללמוד בכל יום שתי הלכות או פרק שלם ממשנה תורה להרמב"ם.
58. ללמוד בכל יום בספרי של מרן רבנו זצ"ל.
59. להחזיר הספרים למקום.
60. לכבד את הספרים ולשמור עליהם כראוי.
61. לא להישען על הספר גם בשעת הלימוד בו.
62. לשמור כל ימות השנה שלא להניח ספר על השולחן שנא ייכנסו בהם פירורי חמץ.
63. לשלם נדרים לביהמ"ס מיד במוציא השבת או עכ"פ ביום ראשון בבוקר.
64. לא להיות במיטת בבקב בשום אופן [מחשש ריבית].
65. לעצור לפני הכניסה לבית הכנסת ולהיכנס במזלזל.
66. לקנות עליות לתורה בעין טובה ולא לתת למוכר להתמנהג באין קונה.
67. לא לדבר ולא להתעסק בשום דבר וב"ש שלא לצאת באמצע שעות תורה. ויש בזה כבוד התורה ובין אדם לחברו.
68. לא לדבר דברי חולין בזמן התפלה אף אם זה זמן שמונת להפסיק בו.
69. להיזהר לא להיכנס סתם לבית כנסת ולצאת, אלא יישב ויאמר פרק תהלים, ואז ייצא.
70. להתרחק מאד מהאינטרנט בכלל, והמכשירים הטמאים בפרט.
71. להיזהר מספרים לא טובים וב"ש ספרי מיטת נמש.
72. לתת צדקה לכל מבקש, לפחות שקל.

בני תורה

73. בן תורה יכבד עצמו בלבוש מסודר ובנעם הליכות ויידע לעמוד על שלו ועל המגיע לו.
74. להשתדל לחדש לפחות חידוש אחד ביום, ולכתוב.
75. להתלמד בבתיבת תשובות, ולערוך שו"ת אחת לחדש.
76. ללמוד כללי הכתב והמכתב, ולכתוב בצורה נכונה ומדויקת.
77. בלימוד בעיון לא לדלג על לימוד מורש"א ומש"ך.
78. לקנות ידיעה בסיסית בחכמת הדקדוק והעיבוד.
79. ללמוד תולדות החכמים מ"סדר הדורות" ו"שם הגדולים" וכיוצא.
80. לדבר ולכתוב בכבוד רב על תלמידי חכמים.

סדר יום

81. לישון מוקדם ולקום מוקדם.
82. לעשות תיקון הצות.
83. ללמוד לפני התפילה.

ציולם: מושיק. עורכים: ר' יוסף אלוני, ר' יוסף חיים עובדיה, ר' אחיה עובדיה תלמידיו מרן. תודתנו מנוחה לכבוד מרן זצוק"ל שממשו ירד מיטת ר' אהרן כהן.

”יפתח לך ה' את אוצרו הטוב
את השמים ולברך את כל מעשי ידיך”
ברכה עד בלי די ...
עד שיבלו שפתותיכם
מלומר די !”

**יום הדין הגדול
והנורא יום בו
מכריזין
מי לשבע
ומי לרעב**

התמנה באירובת אומנות ייחודית י' אלסקייס 050-5623050

פתיחת הפרנסה

מורנו ורבנו הגאון הגדול רבי **חננאל כהן** שליט”א
השליח שלך בתפילות ראש השנה יעותיר למענך
בבית מדרשו של הסבא קדישא
מרן ר' **רחמים חי חויתה הכהן** זצוק”ל

08-6727523

ניתן לשלוח הודעה | רב קווי |
מענה 24 שעות או בעמדות נדרים פלוס

למסירת
שמות
חייגו